

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA OPŠTINE ISTOG ZA 2023. GODINU

Priština, jun 2024

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1 Revizorsko mišljenje

2 Nalazi i preporuke

3 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

4 Napredak u implementaciji preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO u vezi sa izveštajem revizije

Dodatak II: Objašnjenje u vezi sa različitim vrstama mišljenja koje primenjuje NKR i drugi delovi Izveštaja revizije

1 Mišljenje revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Istog za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Nemodifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Revidirali smo Godišnje finansijske izveštaje opštine Istog (OI), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i drugi izveštaji², za godinu koja se završila 31. decembra 2023.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji opštine Istog, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Mi smo revidirali dali su prateći procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze od primenjivog zakonodavstva vezano za revidirani subjekat u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Opštine Istog bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa definisanim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva koje se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A1 Nepoštovanje koraka obrade plaćanja.
- A2 Neprijavlivanje i korišćenje subvencije nije u skladu sa datom namenom.
- B1 Ne registracija imovine ispod 1,000€ u programu e-imovina.
- B2 Računi nisu plaćeni u roku od 30 dana, kašnjenje plaćanja za ove slučajeve je od 17 dana do 60 dana.

Revizija je obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (MSVRI). U skladu sa ovim standardima, naše odgovornosti su opisane u nastavku u odeljku „Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja“. U skladu sa ONISA-P-10, MSVRI 130, Etičkim kodeksom NKR, kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisan od subjekta revizije. Verujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naš zaključak.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od Subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine Istog.

Odgovornosti Menadžmenta o usklađenosti

Menadžment Opštine Istog je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa Opštine Istog u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Istog sa definisanim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja su primenljiva u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava, koja se odnose na revidiranog subjekta

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Istog.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije identifikovali smo oblasti gde su potrebna poboljšanja u finansijskom upravljanju i kontroli. Posebno smo identifikovali slabosti u oblasti računa potraživanja, neplaćenih obaveza, pogrešne klasifikacije troškova, upravljanja imovinom, upravljanja ugovorima i subvencija. Ova pitanja su predstavljena kao sledeći nalazi i preporuke za razmatranje.

Preporuke predstavljene u nastavku imaju za cilj unapređenje interne kontrole u vezi sa finansijskim upravljanjem i kontrolom, poštujući ovlašćenja koja se odnose na upravljanje sredstvima u javnom sektoru. Naš plan je da pregledamo i pratimo ove preporuke tokom procesa revizije sledeće godine. Naš izveštaj je rezultirao sa devet (9) preporuka, od kojih su tri (3) nove preporuke, pet (5) ponovljenih i jedna (1) delimično ponovljena za poboljšanje ovih aspekata finansijskog upravljanja i kontrola.

Iznos isplata iz kategorije plata i naknada izvršenih od strane Trezora, na osnovu sudskih/izvršnih odluka za kolektivni ugovor, bio je 681,592€. Od toga je glavni dug iznosio 557,030€, dok su 124,562€ bile kamate i Rashodi postupka/izvršenja.

Što se tiče statusa preporuka iz prethodne godine i stepena njihove implementacije, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Pitanje A1 – Nepoštovanje koraka obrade plaćanja

Nalaz Prema Finansijskom pravilu br. 01/2013 o trošenju javnog novca, član 22 Trošenje javnog novca, definiše korake za proces plaćanja, gde se prvo podnosi zahtev za kupovinu, izdaje se nalog za kupovinu, roba/usluga se prihvata, a zatim ekonomski operater donosi račun na plaćanje.

Od 29 testiranih uzoraka u kategoriji roba i usluga, primetili smo da je u 11 slučajeva u iznosu od 215,745€ narudžbenica obrađena nakon datuma fakture i prijema robe.

Ova pojava je nastala kao rezultat neefikasnih kontrola, zbog toga što nisu sprovedene zakonske procedure za trošenje javnog novca od strane nadležnih službenika.

Uticaj Nesprovođenje odgovarajućih kontrolnih procedura tokom procesa plaćanja može uticati na to da opština ne ispunjava fakturisane obaveze na vreme, a samim tim povećava neizmirene obaveze, što će biti opterećenje za budžet za narednu godinu.

Preporuka A1 Gradonačelnik mora da obezbedi da se poštuju koraci definisani pravilima koja su na snazi za obradu plaćanja od strane odgovornih službenika, tako da se sredstva prvo angažuju, izdaje nalog za kupovinu, a zatim se roba/radovi prihvataju.

Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

Pitanje A2 - Neprijavlivanje i korišćenje subvencije nije u skladu sa datom namenom

Nalaz Lokalno javno preduzeće „Autobuska stanica“, koje je u vlasništvu opštine sa 100% akcija, podnelo je 14.10.2022. godine zahtev opštini za dodelu budžetskih sredstava za puštanje u rad preduzeća. Odlukom Gradonačelnika Opština je 16.06.2023. godine izdvojila budžetska sredstva u iznosu od 50,000€. Tačkom 3. odluke utvrđeno je da je Javno preduzeće dužno da izveštava o utrošku finansijskih sredstava radi dokazivanja da su utrošena prema nameni za koju su data.

Javno preduzeće nije dostavilo opštini finansijski izveštaj. Takođe, na osnovu dobijenih dokaza (bankarski izveštaj-transakcije), identifikovali smo da je Kompanija prekoračila troškove za određene pozicije.

- Ugovorom je utvrđeno da iz subvencionisanih sredstava preduzeće za plate treba da utroši iznos od 20,382 €, dok je potrošeno 33,445 €, čime je ostvaren višak od 13,063 €.
- Za plaćanje poreza, kao što su porez na dodatu vrednost, plate i penzijski doprinosi, namenska sredstva su bila u vrednosti od 13,447€, dok je potrošeno 16,121€, što je rezultiralo preko 2,674€.
- Za licence i sanaciju štete opredeljena sredstva su bila u vrednosti od 6,150€, dok je potrošeno svega 110€.
- Za troškove poslovanja, uključujući i komunalije, utvrđena sredstva su bila u vrednosti od 6,950€, a nisu uopšte utrošena.
- Tražena sredstva za pokriće troškova privatnog izvršitelja su bila 1,060€, dok je potrošeno 944€.

Do toga je došlo zbog nedostatka kontrole u oblasti praćenja subvencija.

Uticaj

Korišćenje subvencija od strane korisnika koje nije u skladu sa namenom, rezultira lošom vrednošću utrošenog novca.

Preporuka A2

Gradonačelnik opštine mora obezbediti jačanje kontrola u oblasti dodele i praćenja subvencija, tako da se sredstva i sredstva koja daje opština koriste samo u subvencionisane svrhe. Ukoliko korisnici ne opravdaju korišćenje sredstava u skladu sa namenom, potrebno je preduzeti mere za povraćaj sredstava od korisnika.

Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

Pitanje B1 - Ne registracija imovine ispod 1,000€ u programu e-iovina

Nalaz

Uredba MF-Br. 02/2013 o upravljanju ne finansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, član 6.1. utvrđuje da, "Svaka budžetska organizacija mora da kreira i ažurira registar ne finansijske imovine pod svojim upravljanjem. Registar se mora voditi posebno za svaku imovinu u zbirnom obliku prema kategorijama klasifikovanim na osnovu računovodstvenog plana. Takođe član 6.3. utvrđuje da se osnovna sredstva moraju registrovati u ISUJFK, dok se ne kapitalna imovina i zalihe moraju registrovati u sistemu „e-iovina“.

Testiranjem uzoraka primetili smo da ne kapitalna imovina u iznosu od 81,440€, kupljena tokom 2023. godine, nije u celosti registrovana u sistemu „e-iovina“.

Kupljena i ne registrovana imovina se odnosi na inventar, kamere, nameštaj, saobraćajnu opremu, dekorativna svetla i dr. za sektor administracije i obrazovanja. Iako ova imovina nije registrovana u sistemu „e-iovina“, opština ih je identifikovala tokom procesa popisa i predstavila u GFI

Do toga je došlo kao rezultat neefikasnog sistema kontrole i praćenja službenika koji se bave upravljanjem ne finansijske imovine.

Uticaj Ne registrovanje ne finansijske imovine prema kriterijumima definisanim propisom za upravljanje ne finansijskom imovinom utiče na gubitak ili eventualno otuđenje imovine.

Preporuka B1 Gradonačelnik treba da poveća unutrašnje kontrole kako bi osigurao da će službenici za imovinu registrovati imovinu koja nije kapitalna u računovodstvenim registrima u sistemu e-imovine.

Odgovor rukovostva entiteta (slažem se)

Pitanje B2 – Kašnjenje u plaćanju primljenih faktura

Nalaz Zakon br. 03/L-048 o UJFO, član 39.1, propisuje da je „finansijski direktor budžetske organizacije odgovoran da obezbedi da svaka važeća faktura i zahtev za plaćanje za isporučenu robu i usluge i/ili rad koji je izvršen za budžetsku organizaciju bude biti plaćeni u roku od trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema računa ili zahteva za plaćanje od relevantne budžetske organizacije.

Tokom tretmana obaveza primetili smo da pet (5) faktura u iznosu od 13,601€ nije isplaćeno u roku od 30 dana, kašnjenja plaćanja za ove slučajeve su od 17 dana do 60 dana.

To se desilo jer opština nije imala dovoljno finansijskih sredstava i ulazila u obaveze bez odgovarajuće analize budžeta.

Uticaj Kašnjenja u plaćanju faktura otežavaju realizaciju budžeta prema planovima, kao i dodatne rashode u budžetu Opštine.

Preporuka B2 Gradonačelnik mora da obezbedi bolje planiranje budžetskih sredstava, kao i pokretanje postupaka trošenja samo kada sredstva budu na raspolaganju kako bi se otklonila kašnjenja u plaćanju računa ili kako bi se izbegle eventualne tužbe privrednih subjekata.

Odgovor rukovostva entiteta (slažem se)

2.2 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.2.1 Kapitalne investicije

Konačni budžet za kapitalne investicije iznosio je 4,468,975€, od čega je utrošeno 4,030,006€ ili 90% odnosi se na: izgradnju lokalnih puteva, vodovoda, kanalizacije, nacionalnih parkova, regulaciju reka, itd.

Pitanje A3 – Evidencija upravljanja ugovorima ne preko platforme e-nabavke

Nalaz Tačkom 61. Pravila i operativnih uputstava za javne nabavke predviđeno je da Upravljanje ugovorima i ocenjivanje učinka izvođača obezbeđuju da se sva evidencija o upravljanju ugovorima pripremi, čuva i arhivira u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavki.

Opština nije održavala i arhivirala upravljanje ugovorima i ocenjivanje rada izvođača kroz elektronski sistem javnih nabavki.

Do toga je došlo kao rezultat neefikasnih unutrašnjih kontrola u procesu upravljanja ugovorima putem e-nabavke.

Uticaj Ne održavanje i arhiviranje ugovora kroz sistem javnih nabavki može uticati na ne istinsko upravljanje ugovorima i ne pruža dovoljno mogućnosti za menadžment da dobije blagovremene informacije u vezi sa napretkom i izvršenjem ugovora.

Preporuka A3 Gradonačelnik treba da zatraži od svih menadžera projekata da osiguraju da će se upravljanje ugovorima održavati i arhivirati u elektronskom sistemu javnih nabavki.

Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

2.2.2 Zajednička pitanja za određene ekonomske kategorije

U nastavku su uobičajena pitanja vezana za ekonomske kategorije kao što su: roba i usluge, kao i kapitalne investicije:

Pitanje B3 – Pogrešna klasifikacija troškova

Nalaz

Prema Finansijskom pravilu br. 01/2013/MF "o trošenju javnog novca" Rashodi moraju imati odgovarajuće šifre, definisane Administrativnim uputstvom za računovodstveni plan, kao i sa računovodstvenim planom Trezora, odgovarajuće šifre i kategorije troškova koje OB mora da se primeni su definisani.

Na osnovu testiranih isplata primetili smo da su izvršene isplate iz neadekvatnih ekonomskih kategorija u iznosu od 28,394€. Kao što sledi:

- Iz kategorije roba i usluga isplaćeno je 9,000€ za kategoriju kapitalnih investicija, 5,001€ za kategoriju subvencija i transfera i 5,117€ za kategoriju plate i dnevnice.
- Iz kategorije kapitalnih investicija izvršene su isplate u iznosu od 9,276€ koje spadaju u kategoriju subvencija i transfera.

Neadekvatna klasifikacija troškova je rezultat neuspeha unutrašnjih kontrola da planiraju budžet i isplate iz odgovarajućih kategorija.

Uticaj

Uplate iz neadekvatnih kategorija rashoda utiču na nepošteno finansijsko izveštavanje, kao i na precenjivanje/potcenjivanje kategorija rashoda

Preporuka B3

Gradonačelnik mora osigurati da se rashodi planiraju u odgovarajućim alokacijama budžeta ili da se sredstva preraspodele tako da se plaćanje i evidentiranje troškova vrši prema odgovarajućim ekonomskim kodovima.

Odgovor rukovostva entiteta (slažem se)

2.2.3 Potraživanja

Opština je 2023. godine na računima GFI prikazala potraživanja u iznosu od 1,511,472€. Porez na imovinu 1,245,358€, Naknade za poslovanje u iznosu od 174,831€ i ostalo u iznosu od 91,284€

Pitanje B4 – Slabosti u upravljanju računima potraživanja

Nalaz

Prema članu 26. Zakona o porezu na imovinu 06-L 005, opština, Ministarstvo finansija i nadležni izvršni organi imaju ovlašćenja i ovlašćenja da naplate neizmirene poreske obaveze koje prelaze iznos od deset (10) € i Član 27. Ako poreski obveznik, odnosno dužnik nije u potpunosti izmirio porez i novčanu kaznu, ako ih ima, ili neizmirene poreske obaveze, u skladu sa utvrđenim rokovima, opština izdaje konačno pismeno obaveštenje u roku od deset (10) radnih dana od poslednjeg dana za uplatu, kada se zahteva puna isplata neizmirenih poreskih obaveza, najkasnije deset (10) kalendarskih dana od dana kada se smatra da je konačno obaveštenje primljeno od strane dužnika.

Najveći deo RP pripada porezu na imovinu u iznosu od 1,245,358€, oko 82%, opštinskom porezu na poslovanje u iznosu od 174,831€ (preostali dugovi iz 2012. godine) oko 12%, na korišćenje javne imovine u iznosu od 41,019€ € oko 3% i ostali dugovi oko 3%. Potraživanja i dalje ostaju visoka, iako imamo smanjenje od 20% u 2023. u odnosu na 2022. godinu, posebno imamo smanjenje duga za porez na imovinu, smanjenje duga za porez na imovinu je rezultat oprosta duga koji je nastao 2023. godine.

Do toga je došlo kao rezultat izostanka kontinuiranih akcija nadležnih službi u pokušaju naplate potraživanja.

Uticaj

Ne naplata potraživanja odražava niži nivo budžeta iz sopstvenih prihoda. Shodno tome, ovo može uticati i na postizanje ciljeva Opštine, čineći nemogućim ulaganje u projekte koji se finansiraju iz ovih sredstava.

Preporuka B4

Gradonačelnik mora da obezbedi jačanje kontrolnih mehanizama u naplati dugova od poreskih obveznika, koristeći sva raspoloživa sredstva, ne isključujući pravne radnje.

Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

2.2.4 Funkcija interne revizije

Jedinica interne revizije (JIR) imala je samo jednog revizora (direktora jedinice). Pored strateškog plana, JIR je izradila i godišnji plan rada. U 2023. godini nijedna revizija nije završena.

Pitanje B5 – Neuspeh u kompletiranju Jedinice za internu reviziju

Nalaz Uredba VRK- Br 01/2019 za uspostavljanje i sprovođenje funkcije interne revizije u subjektu javnog sektora. Član 5.1.1 propisuje da svaki subjekat javnog sektora sa budžetom preko sedam (7) miliona € mora imati najmanje tri revizora.

Jedinicu za unutrašnju reviziju u opštini Istok sastoji se samo od šefa jedinice za reviziju. Ova Jedinica nije izvršila nijednu reviziju od četiri revizije koje je planirala za 2023. godinu

Razlog za neispunjavanje plana revizije je taj što je šef JUR-a penzionisan 28.05.2023, a drugi revizor je premešten na ovu poziciju 11.10.2023. Dakle, opština nije preduzela odgovarajuće radnje za rešavanje pitanja sastava i funkcije Jedinice za unutrašnju reviziju da bi je kompletirala odgovarajućim osobljem.

Uticaj Neuspeh da se kompletira JIR može uticati na to da interna revizija ne pokrije sve oblasti rizika i sprečiti menadžment da preduzme mere za sprečavanje mogućih grešaka što je pre moguće.

Preporuka B5 Predsednik mora da obezbedi da planiranje budžeta za tražene pozicije bude obavljeno na vreme, i da će JIR biti popunjena dovoljnim brojem osoblja u skladu sa uredbom za njeno osnivanje, i da će istovremeno povećati i ojačati unutrašnje kontrole.

Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

Pitanje C1 - Nefunkcionalna Odbora za reviziju

Nalaz Administrativno uputstvo MF-br. 01/2019 za osnivanje i rad odbora za reviziju u subjektu javnog sektora, član 6. Odbor za reviziju imenuje rukovodilac subjekta javnog sektora i čine je tri (3) ili pet (5) članova. Predsedavajući Odbora za reviziju ne sme biti na rukovodećim pozicijama, Dve trećine (2/3) članova moraju biti eksterni, a ostali iz internog osoblja subjekta javnog sektora.

Odbor za internu reviziju (IR) od marta 2022. godine bio je bez kvoruma (dvojica su se povukla iz odbora za reviziju) do decembra 2022. godine, kada je kompletiran u novom sastavu, koji ima samo dva člana. Takođe, komisija za reviziju nije održala četiri obavezna sastanka, već samo dva.

Do neefikasnog funkcionisanja OR došlo je kao posledica odlaska predsednika i člana OR nakon isteka mandata, a opština nije na vreme imenovala nove članove.

Uticaj

Ne funkcionisanje odbora za reviziju utiče na obezbeđivanje sigurnosti za efektivnost opštinskih unutrašnjih kontrola, funkcionisanje revizije i nezavisnost unutrašnje revizije.

Preporuka C1

Gradonačelnik mora da obezbedi efikasno funkcionisanje Odbora za reviziju, kako bi pregledao planove interne revizije, da bi potvrdio da su zasnovani na riziku i da pruži zahtevanu sigurnost menadžmentu o funkcionisanju unutrašnjih kontrola.

Odgovor rukovostva entiteta (slažem se)

3 Rezime informacija o planiranju i implementaciji budžeta

U ovom poglavlju dali smo sažetak informacija o izvorima budžetskih sredstava, utrošku sredstava i prikupljenim prihodima, po ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano kroz sledeće tabele i grafikone:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet ⁵	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Izvori sredstava	13,051,471	15,259,638	14,692,547	11,589,771	11,920,156
Grant Vlade – Budžet	11,806,883	13,352,625	13,009,403	9,897,405	9,385,694
Finansiranje putem zaduživanja	0	0	0	98,602	25,031
Finansiranje putem zaduživanja – investiciona klauzula	0	0	0	0	1,528,317
Preneseno od prošle godine	0	558,870	521,746	616,338	0
Sopstveni prihodi	1,244,588	1,244,588	1,103,098	945,931	941,700
Unutrašnje donacije	0	91,128	45,876	31,495	39,414
Spoljne donacije	0	12,427	12,424	0	0

Konačni budžet je bio veći od početnog budžeta za 2,208,167€. Ovo povećanje je rezultat prihvatanja budžeta iz donacija, prihoda prenetih iz prethodne godine i odluka Vlade. U 2023. godini opština je potrošila 96% konačnog budžeta, uz povećanje od 5% u odnosu na 2022. godinu.

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

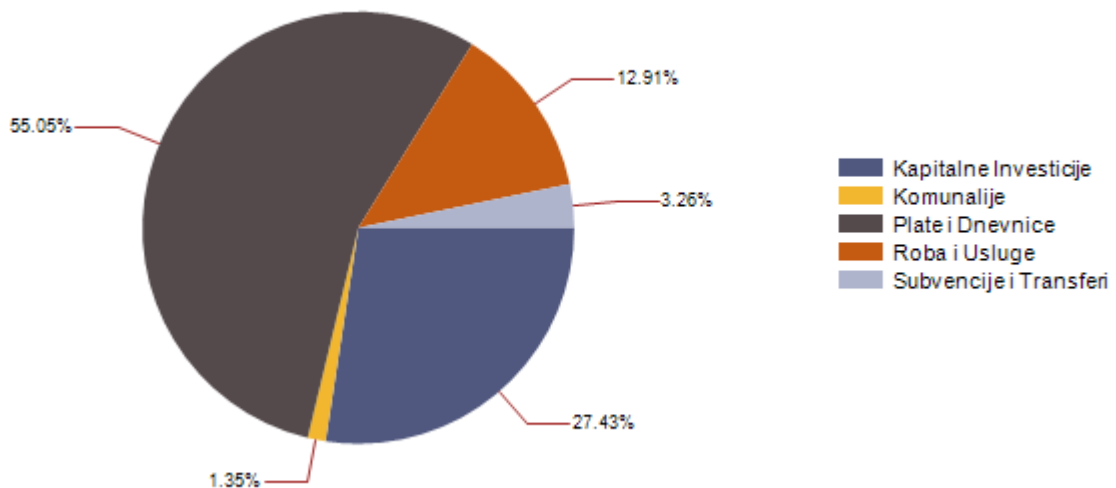
Opis	Početni budžet	Konačni budžet	2023 Troškovi	2022 Troškovi	2021 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	13,051,471	15,259,638	14,692,547	11,589,771	11,920,156
Plate i dnevnice	6,565,231	8,110,973	8,088,978	6,638,555	6,160,659
Robe i usluge	1,924,337	1,966,063	1,896,275	1,829,768	1,227,191
Komunalije	200.000	200.000	198,874	188,599	157,882
Subvencije i transferi	370.000	513,627	478,413	347,736	321,811

Kapitalne investicije	3,991,903	4,468,975	4,030,006	2,585,113	4,052,614
-----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Konačni budžet za plate i dnevnice je povećan za 1,545,742€. Do povećanja je došlo zbog odluka Vlade Kosova o povećanju plata.

Konačni budžet za robu i usluge je povećan za 41,726€. Povećanje je bilo od prenosa neutrošenih ličnih prihoda Konačni budžet za subvencije je povećan za 143,627€ od ovog iznosa: povećanje od 103,260€ od prenosa neutrošenih ličnih prihoda iz 2022. godine i povećanje od 40,367€ od donacija. Konačni budžet za kapitalne troškove u poređenju sa početnim budžetom je povećan za 477,072€. Ovo povećanje dolazi kao rezultat nepotrošenih ličnih prihoda od 413,870€ i povećanja od 63,202€ od donacija.

Grafikon 1. Troškovi prema ekonomskim kategorijama za godinu 2023

Planirani sopstveni prihodi za 2023. godinu iznosili su 1,244,588 €, dok je ostvareno 1,339,018 €. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupnine itd. Takođe, ove godine opština je primila prihode od saobraćajnih kazni i sudskih kazni u ukupnom iznosu od 228,989€, kao i prihode od Kosovske agencije za šumarstvo u iznosu od 26,335€. Ovi prihodi nisu uključeni u donju tabelu jer ih planiraju i realizuju resorna ministarstva.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	Prijemni 2023	Prijemni 2022	Prijemni 2021
Ukupni prihodi	1,244,588	1,244,588	1,339,018	1,079,823	1,072,090
Poreski prihodi	561,415	561,415	589,605	422,826	474,062
Ne poreski prihodi	683,173	683,173	749,413	656,667	598.028
Ostali prihodi	0	0		330	

4 Napredak u implementaciji preporuka

Revizorski izveštaj za GFI za 2022.godinu rezultirao je sa 6 preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan, koji predstavlja način na koji će implementirati date preporuke. Do kraja naše revizije 2023. godine, 5 preporuka još uvek nije adresirano, a 1 je delimično adresirana, kao što je prikazano na grafikonu 2, ispod. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte Tabelu preporuka br. 4.

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

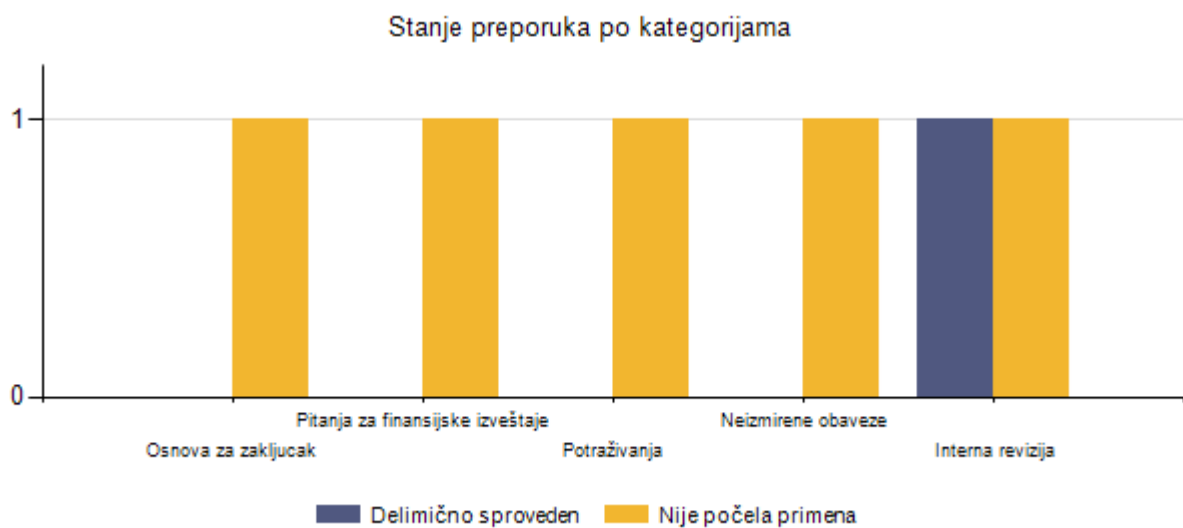

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke za 2022	Preduzete akcije	Status
1.	Osnova za zaključak	Gradonačelnik mora da preduzme neophodne radnje za jačanje unutrašnjih kontrola za ispravku registra imovine, a posebno verifikacijom i ispravkom vrednosti imovine sa statutom „Kontinuiranih ulaganja“ i ako je korisni vek trajanja imovine propisanim i da je vrednost imovine prikazana tačno.	Nisu preduzete potrebne radnje	Implementacija nije počela
2.	Godišnji finansijski izveštaji	Gradonačelnik mora da obezbedi da se planiranje troškova budžeta vrši prema adekvatnim kategorijama, uključujući i potencijalne obaveze koje su na kraju postupka spora, kako bi se izbegla potreba za izvršenjem tih isplata iz drugih ekonomskih kategorija. Zatim isto treba registrovati u relevantnim ekonomskim kategorijama u skladu sa	Nisu preduzete potrebne radnje	Implementacija nije počela

		raĥunovodstvenim planom Trezora i ispravno prikazati u GFI.		
3.	PotraŹivanja	Gradonaćelnik mora osigurati da se naplata RP od poreza na imovinu vrŹi u skladu sa zahtevima i utvrĹenim zakonskim metodama. Źto se tiće L.A.-a od poreza na poslovanje i rente, trebalo bi ispitati sve moguće opcije, uspostavljajući politike i propise, pa ćak i pravnim sredstvima kako bi se povećala efikasnost u naplati dugova.	Nisu preduzete potrebne radnje	Implementacija nije poćela
4.	Neizmirene obaveze	Gradonaćelnik mora obezbediti bolje planiranje raspodele i opredeljenja sredstava kao i pokretanje postupaka troŹenja samo kada su sredstva dostupna kako bi se otklonila kaŹnjenja u plaćanju raćuna.	Nisu preduzete potrebne radnje	Implementacija nije poćela
5.	Interna revizija	Gradonaćelnik mora da obezbedi efikasno funkcionisanje Komiteta za reviziju, kako bi pregledao planove interne revizije, da bi potvrdio da su zasnovani na riziku i da pruŹi zahtevanu sigurnost menadŹmentu o funkcionisanju unutraŹnjih kontrola.	Neke radnje su preduzete.	Delimićno sprovedeno
6.	Interna revizija	Gradonaćelnik mora da obezbedi da planiranje budŹeta za traŹene pozicije bude obavljeno na vreme, i da će JIR biti popunjena dovoljnim brojem osoblja u skladu sa uredbom za njeno osnivanje, i da će istovremeno povećati i ojaćati unutraŹnje kontrole.	Nisu preduzete potrebne radnje	Implementacija nije poćela

Ovaj IzveŹtaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slućaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Agron Feti, Pomoćnica Generalne Revizorke

Blerim Kabashi, Direktor revizije

Fanol Hodolli, Voća tima

Hysen Restelica, Član tima

Fetah Osmani, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

Komuna e Istogut
Opština Istok
Municipality of Istog

01 NR. 316/2024

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Istogut, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Ilir Ferati

(Kryetar i Komunës)

Data: 05.Qershor.2024, Istog,

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Izveštaja Revizije

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁸ treba da sadrži mišljenje o finansijskim izveštajima, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši radi procene usklađenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa nadležnim organima⁹, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije.

Modifikovana mišljenja mogu biti.

- Kvalifikovane,
- Protivne, il
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusklađenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju

Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Napomene

- ¹ Usklađenost sa vlastima – poštovanje svih relevantnih zakona, pravila, propisa, standarda i dobre prakse u javnom sektoru
- ² Ostali izveštaji su zahtev člana 8 Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju
- ³ Kolektivno se naziva poštovanje vlasti
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A – znači nova pitanja i preporuke.
Pitanje B i Preporuka B – označavaju ponovljena pitanja i preporuke Pitanje C i Preporuka C – označavaju delimično ponovljena pitanja i preporuke.
- ⁵ Konačni budžet – budžet odobren od strane Skupštine, a zatim usklađen od strane Ministarstva finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji u javnom sektoru takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.